

SETMANARI IL·L·STRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

PREU: 15 CENTIMS — SURT LOS DISSAPTES

Plassa del Pi, número 3, pis 2^{on}

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona Ptas. 2 trimestre
 Fora ciutat » 2 »
 Los suscriptors del interior reben las obras del
 : : : : : folletí encuadernadas : : : : :

DIRECTOR

D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Plassa del Pi, 3, 2^{on} (Bussó á la escala)

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent 15 cénts.
 Donant avis se passa á domicili sense
 : : : : : augment de preu : : : : :

Crónica

D. Francesch Ubach y Vinyeta. — Un estreno al Romea. — La Cátedra catalana. — «Flors del Montseny».

UNA de las figuras més grans del regionalisme literari es don Francesch Ubach y Vinyeta. Poeta lírich de gran forsa, guanyá molt jove 'l titul de *Mestre en Gay Saber*, y es l' escriptor de Catalunya que més premis ha recullit en Certamens literaris. Catalá de cor, enamorat de nostra literatura, l' hi ha consagrat tota la seva vida, trevallant ab febrós activitat y acumulant un verdader tresor de poesias y obras dramáticas. Notable es son catálech d' aquestas últimas, y ben apreciat son valer per tots los amants de nostra bella literatura. Los tituls de *Joan Blancas*, *Almodis*, *Riallas y Plorallas*, *La última pena* y molts d' altres que podriam citar, son bona prova del alt lloch que 'n lo género de literatura teatral ocupa lo nom de Ubach y Vinyeta. Es de doldrer que degut á la fatal época que atravessa nostre teatro, no haigi pogut lo públich saborejar las que porta escritas darrerament. Ubach es un carácter enter, mes d' una vegada empresas castellanás l' hi han demanat permis pera traduhir obras inéditas y

posarlas en escena, mes l' Ubach y Vinyeta no s' ha deixat seduhir pels afalachs d' un probable éxit á Madrid, y ha conservat las sevas obras en un calaix, dormint el son del oblit, avans que consentir en que s' estrenessin en una llengua distinta de la que ell las habia concebidas.

Regionalista acérrim, 's pot contar incondicionalment ab ell en tot lo que sia en bé y honra de nostra estimada Catalunya, y es una de las més falagueras esperansas pera el *Teatro Catalá*, esperansas que 's convertirán en realitats el dia en que surti un home de prou pit per treure de mans dels mercaders la nostra escena. D. Francesch Ubach y Vinyeta es encare prou jove pera donar al teatro un escullit repertori, perque si bé retirat de la vida activa del teatro, escriu y trevalla ab la fe y ab la abnegació d' un apóstol, es un dels pochos que fan Art per 'l Art, y estant per demunt de baixas intrigas y maquiavelismes.

Nosaltres esperém ab afany la hora mágica en que acabin aqueixos retraiments desgraciats; el dia en que desapareixin los llastimosos obstacles qu' els motivan; el dia en que la literatura siga lo que deu ser: un camp obert á totas las tendencias, á totas las escolas, sense sots, sense entrebanchs, il·luminat pel sol de la bona fe, tancat per una moltitut frenética y atapahida y saturat d' un baf de gloria y de immortalitat, pero immortalitat y gloria l·legítimas, aspiradas en lluyta franca, oberta y lleal, sobre tot lleal.

*
* *

Al comensament de la presenta temporada, la

empresa de Romea va anunciar *Lo Comte d' Ampurias*, de D. Ramón Bordas; aqueixa obra fou repartida y *crech* fins ensajada. De cop y volta va desapareixer del cartell, y no se'n va parlar més. Aixó feu creurer á molts que hi havia hagut algun conflicte mes ó menos important entre l' empresa y l' autor ; son ja tants los qu' están *moralment* allunyats d' aquella casa! Se digué després que l' empresa *sense galdn*, no's va atrevir á posar en escena una obra en que's fa indispensable un *protagonista de forsa*. Mes, ab lo que's veu, desde el principi de la temporada fins are, han posat uns aixamples nous á la apreciació artística. L' obra ha sigut de nou anunciada, ensajada y executada ab tota la extensió de la paraula. Tirém un vel sobre aqueixos fatals aconteixements y pensem ab la *Maria Rosa*, aquella pobre *Maria Rosa*, tant ensajada, tant estudiada, tant ben interpretada en la temporada en que va estrenarse á *Novetats*, gracias als esforços dels actors que hi prengueren part, sobre tot D. Enrich Borrás, y vergonyosament repetida en lo que correspon al protagonista. Allí no hi ha més direcció artística que'l *gust* de l' empresari. A un primer actor celebrat que *may ha fet castellá*, li varen donar un paperet diminut, *uns bocadillos* en una obra castellana... Mes tart á un *partiquin* li varen confiar un paperás de primer actor... Es á dir, la escala social artística d' aquell teatre está completament *nivellada*.

*
* *

Ab més assistència cada dia, va celebrant en la Universitat las sevas *conferencias* sobre la llengua catalana, el sabi catedràtic senyor Rubió y Lluch. A pesar de donarse llissó no més als divendres, de dotze á una, aixó es *una hora* senmanal; l' afició creix, los oyents augmentan, y la sala es insuficient pel públich, que hi assisteix. Desde la antiga cátedra catalana del doctor Llorens, no havia ressonat nostra llengua en lo august edifici de l' Universitat, mes avuy, en sa gloriosa resurrecció en aquell immens edifici, vibra sonora, repercuteix en los espayosos corredors després de atravessar las oberturas de l' aula número 4; Ramón Lull y Aberrols, tremolan de goig en sos ninxos magestuosos de la immensa y superva entrada de l' Universitat, y se estremeixen de satisfacció en los llarguissims prestatjes de la *Biblioteca* los mil y mil llibres escrits en catalá, recullits y coleccionats per mans carinyosas.

¿Será tal vegada próxim arribat el dia en que poguém ensenyar en catalá als noys de nostras escolas? Nosaltres creyém indispensable el coneixement del castellá pera simplificar las ope-

racions comercials de la nació, per el coneixement de las lleys y altres aplicacions per are necessarias, pro creyém també de extraordinaria utilitat el coneixement de nostra llengua als fills de Catalunya.

*
* *

Fa pochos dias l' incansable poeta d' Alcover, En Joseph Aladern, ens presentava un llibre *Sátires Morals*; avuy ens en presenta en un garbós prefaci, un altre, las *Flors del Montseny*, del jove poeta Antón Busquets y Punset.

Aqueix autor se ens presenta de bonas qualitats de versificadó, bastanta intuició poética y una bona dossis de sentiment. Fill de la montanya catalana, s' expresa ab la rudesa y la espontaneitat de la gent montanyesa. No apareix encare ab *carácter* propi, ab tendencia determinada, sens dupte per sa poca edat. Los seus treballs son pulcres, pro tallats á l' antigó, saturats d' un misticisme *Rumá*, misticisme tret de las obras del eximi Verdaguer.

La literatura moderna no l' atrau ni'l cativa, en cambi trova en ell un bon soldat la poesia lírica flouresca, avuy dita *decadent*. No sent la vida de ciutat, y canta la naturalesa, que es lo que ell *sent*. Aixó no vol dir que las sevas poesias sian llargas y carregadas de figuras retóricas, al contrari; son curtetas y alegrosas com un manyoch de flors bosquetanas.

L' felicitem per lo bé que comensa, y esperém qu' ens dongui una obra de més forsa, de més empenta, pera poguerlo jutjar ab coneixement.

A. LLIMONER.

Teatro Catalá

LO COMTE DE SANT VICENS

Gatada caballeresca, en un acte, en vers original de don Agustí Causadias. Estrenada la nit del 16 en lo teatro Lope de Vega.

Recorda aquesta gatada á la molt célebre titulada *Lo Castell dels tres Dragons*, y encare que en quant á bondat es bastant la diferencia, te algunas situacions y xistes que feren lo bon éxit ab que va rebrerla lo públich.

Ajudá també á la satisfactoria acullida, lo desempeñyo, que sigué més que regular, sobressurtint per la cómica caracterisació dels tipos.

Actors y autor foren demanats al final de la representació.

X.

LO COMTE D' AMPURIAS

Drama en tres actes y en vers, original de D. Ramon Bordas y Estragués, estrenat la nit del 18 de Janer en lo teatro Romea.

La nova obra pertany al grupo dels dramas histórichs, y la seva factura com á producció escénica está

enclosa dintre la manera antiga d'escriurer pera lo teatro, modo de fer en lo qual se donava la major importancia á la producció d'efectes que, sorprenent al espectador, arranquessin los seus aplausos. Dintre de tal escola es hont ha de judicarse lo drama del senyor Bordas, y en tal concepte podém dir qu' es una bona producció dramática, ben sentida, ben trobat lo seu argument y coronada l'acció ab una digna moraleta final. Mes totes aquestas qualitats no son prou avuy pera la salvació d'una obra, y encare que en *Lo Comte d'Ampurias* s'hi troba la nota de color d'epoca, la falta de més estudi en la veritat de la succeció dels aconteixements es notoria. Lo llenguatge va agradarnos, y la versificació, bona. No obstant, si 'l drama hagués sigut representat per actors més capassos y estudiosos dels que avuy, salvadas pocas excepcions, conta lo teatro Romea, y la indumentaria, nota importantíssima en obras com la de que parlem, hagués estat més atesa per l'empresa, *Lo Comte d'Ampurias* hauria produhit més efecte, donchs que lo públich lo va pendre bé y va saber apreciar las bonas qualitats del autor. Y tal vegada va contribuir á tal resultat lo que, cansats com tots estém de veurer predominar lo plagí y lo mal gust literari en las taulas del Romea, se volgués tributar una proba de carinyo y respecte al escriptor que al presentarse devant del públich, ho fa ab obras fillas del seu ingeni y exentas de grosserías en lo llenguatge y de immoralitats en la acció.

Lo senyor Bordas va ser cridat varias vegadas á las taulas al acabarse la representació.

J. BRÚ.

RIN

Juguet cómich en un acte, dut al catalá per D. Francisco X. Godo. Estrenat en lo teatro Romea la nit del 19.

LEMA:

Lo que ha de fe aquet senyor
no tenint dots per autor
com no te, es que 'l talent
l'empleyi en fer d'advocat,
ja que 's diu que ho es de nota,
que 'n aixó no hi entén jota.

FREDERICH SOLER.

(Lo Teatro per dins).

Desgraciadament pel bon nom de nostre Teatro, resultá certa la notícia que se 'ns havia donat d'aquest estreno, de que 's tractava d'una producció estantissa. En efecte: coneixiam de temps una obreta francesa titulada *¡Içi, Medor!* Vegerem varias vegadas representar á Novelli la mateixa obra en italiá. Fins en castellá baix lo títol de *¡Aquí, León!* s'ha representat gran número de vegadas en nostres teatros, especialment al Eldorado.

Lo que passa al Romea, no succeheix en lloch més respecte á certas originalitats. Per aixó tal vegada deu d'oltrers lo senyor Godo que los discuteixin, segons aixís feya constarho en un article que publicá no fa molt en lo *Diario Mercantil* d'aquesta ciutat en defensa dels plagis de Ferrer y Codina. No veu! senyor Godo, que á n' aquest pas qualsevol *chisgaravis*, com diu vosté, se fica á autor dramátich ab la mateixa tranquilítat *que 's menjan un borrego!*

Y més, si com en lo cas present, la versió catalana está molt per dessota de la francesa, la italiana y fins de la castellana.

Precisament quan tant se dol tothom de la pobresa de nostre Teatro, venir á auxiliarlo ab un rescalfat de tal naturalesa, no creyém que ab coneixement de causa, pugua ser vist ab gust per ningú que 'n algo estimi la nostra escena.

X.

Lo meu canari

Quan jo era felís...
que bé refilaba!
saltant y brincant
d'una canya al altre;
pro desd' aquell jorn
que una dona ingrata
trossejá mon cor
tot plé d'esperanças,
y 'm veu á mi trist,
pobret! ja no canta.

SURISENTI.

XIX Petit Concurs

CONVOCATORIA Y BASES

Ab la present CRIDA convoquém als joves escriptors catalans pera que concurrin ab sos treballs al lluhiment del XIX PETIT CONCURS que celebra LO TEATRO REGIONAL.

Oferim un PREMI consistent en una magnífica escultura modelada per D. Salvadó Serrado, de 42 centimetres d'alsada y regalada per son autor expressament pera que sia otorgada al guanyador del CONCURS present.

Las Bases á que deurán enmotllarse los que anvihin, son las següents:

1.ª Se demana una colecció de CORRANDAS catalanas que quan menos haurá de constar de quinze cansonetes. Ellas tindrán de ajustarse en lo possible al tó popular, essent las de més mérit aquellas que arribin á confóndreseli. Podrán estar inspiradas en l'amor, en la historia pairal, en las costums actuals ó en las vicisituds ó goigs presents del poble.

2.ª Cada autor podrá enviar á CONCURS tantas CORRANDAS com vulga, y el Jurat escullirá d'entre ellas fins el número de las demanadas pera poder optar al premi.

3.ª Las composicions deurán esser enviadas en plech clos sense firma del autor ni senyal que evidencihi sa procedencia, quedant declaradas fora de concurs aquells plechs quals autors faltin á n' aquest requisit indispensable.

4.ª Lo Jurat está format, com de costúm, per la Redacció de LO TEATRO REGIONAL, y ella cuidarà, en son dia, d'averiguar lo nom del autor premiat, valentse dels medis que cregui més convenientes.

5.ª Los plechs han d'enviarse á la Plassa del Pi, 3, 2^{on}, habenthi de temps fins al 15 de Febrer proxim.

6.ª La publicació del FALLO y demás qu' hagi de venir després de tancada la admissió de treballs, será degudament anunciat en las planas del periódich.

Salut é inspiració.

Barcelona 23 de Janer de 1897.

Per lo J. C.

Lo President,

JOAN BRÚ.

Lo Secretari,

J. XIMENO PLANAS.

Concerts Nicolau

EXECUTANTSE en l'actual serie de concerts matinals per l'orquestra que tan magistralment dirigeix el mestre Nicolau, alguns fragments de la *novena sinfonia* de Beethoven, crech no estarán de mes uns *apuntes* sobre aquesta obra, la més monumental del gran mestre.

Aquesta gran sinfonia ab *solos* y *coros* al final, está feta sobre la *Oda á l'Alegria* de Schiller, essent la primera que s'presentá ab *coros*, y está concebuda baix lo següent plan: primer temps, *allegro maestoso en re menor*; segon temps, el *scherzo*, també en *re menor*; tercer temps, el *adagio*, en lo que hi alternan dos temas, y l'últim temps, després d'una llarga introducció, introduheix las veus qu'exposan el tema principal y reapareix després el *andante maestoso*, ab el qual s'hi barreija més tart l'*allegro final*.

Aqueixa obra la va compondrer Beethoven estant al camp, y passejant y anotant sas ideas. Ni pensaba en menjar ni en res, lo que suposa en sa vida durant aqueix temps una gran excitació febril. Va acabarla al Febrer de 1822, y sigué executada per primera vegada'l 7 de Maig del mateix any á Viena, en lo teatro de la *Porta de*

Carintia. Los *solos* foren cantats per las senyoretas Sontag y Ungher, y ls senyors Heitzinger y Seipelt. Lo mestre Schuppanzigh dirigí la orquesta, y'l mestre de capella Umlarof dirigí el conjunt, sigüent l'orquestra y ls *coros* completats per la «Societat musical d'aficionats».

En los ensaigs s'hi tingueren fortas discussions entre'l mestre y ls intérpretes, donchs aquéts reclamaban algunas variants qu'aquell es negá á fer, dihentlos que la musica italiana els habia pervertit y que per xó veyan difícil la seva. Pro en vritat, son tantas las dificultats qu'ofereix aquesta obra, que'n conjunt sempre deixa que desitjar.

Lo resultat pecuniari del concert aquell fou cuasi negatiu, per lo que'l mestre, al saberlo s'posá malalt, tant, que fou precis portarlo á casa seva, ahont hi estigué tota la nit sens dir una paraula, dormintse, y ahont sos amichs lo trobaren al dematí següent vestit ab lo mateix trajo que portaba al concert.

En los periódichs d'aquell temps s'hi troban los el-logis que tributaren á l'obra y al mestre.

Lo mestre Nicolau, que sembla s'ha volgut imposá l'obligació de donarnos á coneixer las obras d'aquest gran musich y habent tocat el torn á alguns fragments d'aquesta preciosa sinfonia en espera de majors elements per coneixerla en totas sas parts, podém dir qu'els aficionats estant d'enhonabona y deuen agrahirli.

Per nostra part felicitem al distingit mestre, desitjantli qu'en recompensa rebi ls triunfos á que s'fa acreedor.

ALEXANDRE MARRACO.

DIBUIX DE M. BALASCH

Cap d'estudi

Una carta interessant

Hó es pera nosaltres la ab que'ns ha favoregut D. Andreu Brasés, de qui publicarem fa dos números lo retrato, y datos literaris en aquestas mateixas planas.

Creym que ls amants de las glorias de nostra escena, sentirán la mateixa satisfacció que havem experimentat ab la lectura de la present carta, per quin motiu no podém resistir lo desitj de donársela á coneixer.

Diu aixís:

Madrid 17 Janer 1897.

Sr. Director de

LO TEATRO REGIONAL.

Molt senyor meu: Malgrat mas multiplicadas ocupacions, que no'm deixan temps ni pera se-

nyarme, prenc la ploma, robant temps al temps, pera donarli las més espresivas gracias per l' obsequi inmerescut de la publicació de mas monografias, honrada per las páginas de Lo TEATRO REGIONAL, las que llegeixo y llegiré sempre ab lo millor gust.

Allunyat d' eixa encisadora patria petita, ahont cada objecte guarda un recort de ma joventut, y privat de respirar los aires embalsamats de ma ben volguda terra catalana, prego á Deu corament que m guardi en ella un lloch per mon repós etern.

Desde mon allunyament, segueixo ab interés lo moviment literari de Catalunya, y m planyo de no poder cooperar al manteniment de son teatro, qual decadencia m' apena y em contrista.

¿Qué no faria jo pera sostenir arbolada la bandera que he ajudat á alsar ab totas más forsas y ab lo cor ple d'esperansas, y la fantasia plena de somiadas glorias per la Talía catalana?

Com los pares que aspiran á un trono per sos fills, jo somiaba per ella, uns prestigis y uns privilegis, comparables als del sigle d' or de Calderón y Lope de Vega, que ferén tributarias á las nacions estranyas de sos tresors de inestimable valor.

Jo volia que la font de tant regaladas aigüas del sigle XIX brollés de ma patria petita, tal com en gloriosos dias brollaba de Castella.

Los que hem lluytat en la primera etapa d'aquesta revolució literaria, no hem arribat á la fi del nostre programa, més si los homes y las temporadas passen breument, queda la patria, y queda lo jovent pera treballar y esperar lo triomf.

Als que portém lo pes de la jornada, casi completa de la vida; als que baix una espessa capa de anys veyém ofegadas nostras energias, que com la nuvolada en nit serena, apaga las més brillants estrellas, sols nos resta desitjar una segona renaixensa per las lletras catalanas, que ab sa gran virilitat y energia, fassi evidents nostres patriotichs ideals.

No l' cansa més, son afectíssim y segur servidor q. s. m. b.—*Andreu Brasés*.

II Frederich Soler II

Ànima de nostre Teatro.

(Poesia inédita, llegida en una vetllada necrológica dedicada á la memoria del immortal poeta)

Un temps fou que 'l Teatro Catalá tingué en vos son més inclit soberá...
Per xó 's migra, s' consúm, se mor' de pena al convencers de que 'n la nostra Escena la falta que hi feu vos no s' omplirá.

Lo bressol dels autors fills vostres resta sovint buyt, perque 'ls mata aqueixa gesta

dels *arreglos* que infesta aquell amor á las costúms de casa, goig y honor del poble, cada tarde en jorns de festa.

En l' escenari vostre—pot dirse vostre—del Teatro de casa, ab pesar nostre ja no 's veuhen ni *Didas*, ni *Ferrers*...
Se n' han apoderat els extranjeros d' aquí casa mateix tapantse 'l rostre.

¡Quantas nits—nits d' estreno—m' apar veure vostra imatge en l' Escena, al fons, y creure que veniau á fer comparacions entre las funcions d' ara y las funcions aquellas que ab goig sempre hem de retreure.

Y fixos vostres ulls esparverats en l' escenari, temple en jorns passats dels idols regionals, pel mal exemple veyeu tot transformat lo sagrat temple en agencia d' autors afrancesats.

Qui recorda 'l *Bernal* de *La Pubilla d' Hostalrich*, astre que ha brillat y brilla en lo zénit de nostre patriotisme, s' horroritza al pensar que, per l' egoisme d' uns quants, nostra dramática perilla.

La barretina, emblema sacrosant de Catalunya, que, roja, llampant, se destacaba sempre en l' escenari, se 'l té avuy per emblema ja *ordinari*; no 's veu en cap teatro xich ni gran.

Aquells boscos de pins, marchs qu' enquadran amors tendres, idilis qu' encisaban; las llars patriarcales de las Masias que havian sigut sempre en millors dias alberch de nostres avis, hont resaban;

la creu de terme, símbol y senyal d' una fe que tenia un ferm puntal en cada cor dels fills de casa nostra, avuy ja no serveixen ni per mostra en las *taulas* del Teatro Regional.

Els boscos s' han tornat salas molt ricas; las intrigas d' amor son vils traficas; las llars semblan avuy caus de bordells; del símbol de la fe dels temps aquells la impietat, per venjarse, n' ha fet micas.

Nostres costums ¡ben nostras! que algun dia eràn lo nostre orgull, nostre alegría, pintadas en lo llens d' un argument trassat per vostre sempre gran talent, no atrauhén com atreyan... ¡Qué ho diria!

Y és que avuy no es lo Teatro Catalá lo tornaveu, com era, y ho será, de la literatura de la terra, per causa de la innoble y fera guerra que 'l vil mercantilisme ocult li fá.

Per aixó lo recort de vos s' agarra més y més á la ment; per xó encaparra pensá en lo que valia vostre sér; per xó 'l Teatro crida:—¿Ahont ets, Soler? per xó 'l poble exclama:—¿Ahont sou, Pitarra?

L. A. GARRIGA.

Servey de fora

VILASSAR DE MAR.—Ultimament al «Circo Vilassanés» s'ha representat lo drama *Fratricida!*, lo monòlech *Mestre Olaguer* y la pessa *Las tres alegrías*. Hi escoltaren aplausos tots quants hi prengueren part, especialment los Srs. Lloveras y Amorós.—R.

SANS.—La societat «La Familiar Obrera», diumenge passat posá en escena 'l *Juan José* y 'l popular quadro *Los tres toms*, en premi de quina execució hi escoltaren molts aplausos la Sra. González, Caparó y Busutil y 'ls Srs. Bozzo, Guardia y Marqués.

En «El Porvenir», á més d'un clàssich drama castellá, s'hi representá *Première Ivresse*, en catalá.

Se prepara l'estreno d'una comedia.—E. C.

REUS.—En lo Casino «El Lauro», després d'un preciós drama castellá, en que s'hi distingiren notablement quants hi prengueren part, s'hi representá *Als peus de vosté*, en que hi obtingueren molts aplausos la senyoreta Carme Auñón y 'ls Srs. Bartulí, Enríquez, Ventura, Domenech y Pellicer.—S.

GRANOLLERS.—Ahir, 17 del corrent, á las 9 del vespre, tingué lloch en lo teatro de «La Unió Liberal» una funció dramática-literaria-oral y semi-política, ab motiu del desé aniversari de la fundació de dita Societat.

La part oral y la lectura de treballs literaris n'estigueren encarregats los Srs. Renom, Carrera y Canelles; doná per acabada aquesta sessió lo president de la Societat, Sr. Goya; y, en una curta peroració, digué que estava molt satisfet de veurer la Societat y famíliars en aquesta hermosa festa, y esperaba que todas las festas que 's farán dintre de poch fossen nutridas com la present. Doná, com de costum, las gracias, y al cap de poch minuts, comensá la part dramática.

Se posá en escena lo drama de D. Frederich Soler *Las Joyas de la Roser*, obtenint un verdader desempeñyo en lo paper que representavan la Sra. Boix y senyors Pujol, Sirvent, Capella, Cañellas y Relats.

Lo teatro estava plé de gom á gom, com en tots los dias que aquella societat celebra festas com la d'ahir.

Acabá la funció á los acorts de la Marsellesa, executats al piano per lo mestre Sr. Glanadell.

Debém manifestar á la comissió organissadora, que los adornos deixaban moltíssim que desitjar.—C.

TARRAGONA.—Terminá la temporada dramática catalana-castellana del Principal, la qual hauría resultat del tot brillant, si no l'haguessin entelat alguns dels productes de la desacreditada mercaderia Ferrer y Codina.

L'espectacle que per causa de tals treballs s'ha vingut donant en nostre teatro ha sigut ben poch edificant. Las discussions per la gent sensata, ab un grupet qu'es formá denominat *dels arrossaires*, han sigut moltas, y més d'una vegada de carácter serio, donchs que á las mateixas barbas del interessat se tragueren á relluhir los drapets de la seva labor artística. Per aquest motiu se tingué de recorrer á la imperiosa necessitat de privar l'entrada al escenari, pera poguer deixar tranquil al sabi monopolissador.

Ja saben los lectors de LO TEATRO REGIONAL, que ab motiu d'haver publicat, lo senyor Ferrer y Codina, en

un periódich de la localitat, una composició titulada *La calle del suspiro*, mostra de la seva inspiració, se publicá en lo *Diario de Tarragona* un ben escrit article, firmat per *Perdigón*, posant de manifest, á més del cúmul de disbarats poétichs de la tal composició, los plagis que contenia, fets á l'antiquíssima composició *Mustafá*, del «Romancero Morisco».

Donchs, be: lo senyor Ferrer, tal com te per costum en aquets cassos, algo tenia que fer pera desvirtuar la bona acció de *Perdigón*, y repetí lo pas que va donar á Barcelona ab *Les vacances du mariage*, repartint lo tercer acte pera que 'l poguessin cotejarho; ha publicat un remittit en lo mateix periódich que va insertarli la composició, reimprimint aquésta y posant al costat la de *Mustafá*, ab lo qual no ha conseguit més que provar ab major claretat los acerts de *Perdigón*, referent á tot quant li digué en son escrit.

Ferrer y Codina anyadeix molt poca cosa més en lo remittit, donchs apart d'exposar que ab la publicació de las dos composicions creu que n'hi ha prou, acaba dihent que respecte al judici crítich no hi te res que objectar, fundantse en que la mollera més rudimentaria te dret avuy á exercir de crítich. Ó de autor dramátich, podém anyadir los tarragonins, donchs que durant aquesta temporada se 'ns n'ha donat prova plena.

Passava per alt, y m'hauría dolgut, una nota que ha posat lo senyor Ferrer y Codina en la composició *Mustafá*, publicada en lo citat remittit: En una de las repeticions del vers *General, embarca, embarca*, hi posa la següent nota (1) *¿No le embarcaría á Perdigón algún tipo de la calaña ximenesca?*

La faig constar perque vegin, qu'encara li quedan ánimos per tirar pedretas; no per res més, donchs que per contestarli cóm se mereix, no hi há necessitat de sucarhi la ploma.—A.

VILAFRANCA DEL PANADÉS.—Lo dia 17 tingué lloch en el Teatro del Tivoli, y ab un plé á vessar, ab motiu de la Tómbola que á favor dels soldats que retornin ferits de las guerras de Cuba y Filipinas en lo mentat teatro se celebrá, representantse lo preciós drama de Frederich Soler, anomenat *Las Francesillas*, en qual desempeñyo sobressortiren en primer lloch los senyors Sabat, Alayo, Giralt y Bové, aixís com las senyoretas Artigas y Alegret. Tot seguit se representá lo quadro de costums *Los tres toms*, molt ben interpretat per quants hi prengueren part.

Durant alguns intermedis lo quarteto de bandurrias executá ab acert algunas pessas, per lo qual reberen los aplausos de la concurrencia, aixís com lo senyor Regull, ab lo seu recitat, que digué durant un dels intermedis.—S. B. V.

CABRILS.—Diumenge passat, en lo teatro de aqueixa vila, s'hi posaren en escena las aplaudidas obras *Tal farás tal trobarás* y *Cañar al vol*, essenthi molt aplaudits la senyora Gibert y los senyors Lizondare, Ponso-lat, Nora, Gutiérrez, Quer, Laffitte y Trilla.

La concurrencia sortí molt satisfeta.—M. P.

El gran camí

(DE TEIXEIRA BASTOS)

El camí es ben segur, pero espinós y además esposat á grans ventadas d'insults y de calumnias, y aspre y dur, en el seu fondo sensacions hi guarda, d'un goig íntim y sant, d'un goig qu'encisa. Aquest es el camí de la Justicia.

F. MARIO.

Novas

ACABA en lo present número la bonica producció *Tocats de l'ala*, comensada en lo número passat.

Com que pera 'l folletí del número vinent preparém una agradable sorpresa á nostres favoreixedors, pera que aquesta ho resulti més, nos reservém l' anunciarlo; com á prenda, sols indicarem que en ell hi comensará una producció en tres actes, original de un reputat autor.

Pera 'l dia 30 del corrent está ficsada la funció inaugural de la nova societat «La Melpómene», en lo teatro Lope de Vega.

Aquesta societat, de la qual n' havem vingut adelantant algunas noticias á nostres lectors, tracta de fer verdader Teatro Catalá.

Posará en escena las més reputadas obras, y estrenará las que de llegítim mérit l' hi sian enviadas, essent revisadas per un jurat nombrat al efecte.

Aixís mateix tracta d' establir una escola de declamació.

La funció inaugural se compon del important drama de Pelay y Briz *L' Agulla*, y del celebrat quadro de Campmany *Los tres toms*.

Las obras serán posadas en escena baix la direcció de don Joan Gisbert.

Bona sort, y pot contar desde are la societat «Melpómene» ab l' apoyo de tots los amants de la nostra escena.

Baix lo títul de *Poesía Profana* s' ha posat á la venda un volúm de composicions originals de nostre redactor Manuel Marinello (A. Llimoner).

Se ven al preu de dos rals.

Havém rebut un exemplar imprés del monólech *Muerte de Maceo*, original de M. Dolcet.

Agrahim l' atenció.

La Junta de l' «Associació de Coros de Clavés» ha publicat las bases pera la próxima expedició artística á Pamplona y Vitoria, en los dias 23 y següents del vinent mes de Juny.

Brillantíssima siguié la vetllada musical que diumenge passat celebrá la societat «Catalunya Nova». La execució de totas las composicions del programa siguié notable, valguent grans aplausos als intérpretes, y en especial al jove mestre, Morera.

La concurrencia siguié tanta, que foren moltas las personas que, no tenint cabuda al local, se vejeren obligadas á entornarsen.

Próximamententrará en prempsa, y se vendrán exemplars en aquesta Administració, de l'últim drama estrenat al Teatro Romea *Lo Comte d' Ampurias*.

Dit exemplar tindrà la mateixa mida de fòleo, com la de las obras complertas del mateix autor, don Ramon Bordas.

Dintre pochos dias, en lo «Centre Coral», de Masnou, s' hi donará la segona representació del quadro dramátich, de gran éxit, *Vida ó mort*, original del jove poeta Joseph Pujadas Truch.

Están fentse importants treballs pera conseguir de l' Ajuntament l' apoyo en pró de nostre estimat Teatro. Los passos donats fins are van obtenint brillant resultat, y casi es segur que aviat podrém veurer amparada dignament la nostra escena per gent que de cor la estimi, salvantla del inevitable naufragi á que l' han conduhit alguns que tenian l' obligació moral de vetllar per ella.

En lo número vinent exposarem detalladament tot quant hi hagi de tan trascendental projecte.

LICEO.—Dilluns de la present setmana, ja restablerta de la malaltía que patí la senyora Tetrassini, se cantá la *Gioconda*, obtenint un perfecte desempenyo per parte de la senyora Tetrassini, Blanchart, Giró y Luppi. No podém dir lo mateix del paper de *Laura*, donchs l' artista no estigué á l' altura de quan lo cantá la senyoreta Campodonico, y aixís va demostrarho 'l públich; per lo demás, tant lo mestre senyor Campanini com la orquesta y cos de ball, acertadíssims.

Continúa l' éxit creixent del *Sansone e Dalila*. Cada dia que 's posa en escena hi ha un plé á vessar.

Per ahir divendres estava anunciada la primera representació de *Tannhäuser*, de la que 'n parlarém al vinent número.

ROMEA.—La pessa *Faixa ó caixa*, estrenada últimament, ha guanyat moltíssim en las sucesivas representacions qu' han vingut donantse. Algo alleugerida y ben possessionats los actors de sos papers, es rebuda ab molta acceptació.

Per ahir nit estava anunciat en aquest teatro lo benefici del aplaudit primer actor senyor Goula. Lo programa era format per *La rosa blanca*, *Una poma per la sed* y l' estreno del diálech *Un secuestro*.

NOVETATS.—Segueix obtenint regulars entradas la companyía d' opereta italiana Bonazzo y Milzzi.

ELDORADO.—Dijous s' estrená la sarsuela *La marcha de Cádiz*, que creyém será una de las de més éxit de la present temporada.

L' assumpto del llibre, lo ben escrit d' aquest y la agradable música que l' avalora, sigueren justament celebrats.

Lo desempenyo que la companyía hi doná es bo de veritat.

Hi ha *Marcha de Cádiz* pera dias.

GRANVÍA.—La principal novetat de la setmana ha sigut la *represa* de *Las senyoritas toreras*, qual sarsuela ha presentat l' empresa ab luxo de detalls, fins al punt de *figurar* una corrida de toros ab lo banyut de debó.

FRONTÓN CONDAL.—Lo partit del diumenge, format per Zabarte y Ayestarán contra el Chiquito d' Ondárroa y Americano, se tingué de suspendrer á meytat de ell per indisposició de Ayestarán, y quan després de varias igualadas los últims portavan quatre tantos de ventatja als anteriors. En son lloch se combiná altre partit, en que la parella Irún Chico y Amalau guanyaren sens grans esforços y per bastants tantos, al bando contrari format per Unzueta é Ibaceta.

LA CONSTANCIA.—A benefici del jove director senyor

Casalta, s'hi representà en aquesta lluhida societat la preciosa comèdia del senyor Feliu y Codina *María del Carmen* y la bonica comèdia *El que fuig de Deu...* obras en que 'l beneficiat hi escoltà molts aplausos.

NIU GUERRER.—Lo diumenge passat s'hi representà ab excelent desempeyo *Lo joch dels disbarats*.

LA CAMELIA.—Per celebrar lo segon aniversari de sa fundació, lo diumenge passat hi hagué un lluhit ball d'orquestra.

CENTRE DE BARBERS.—Diumenge passat se posaren en escena las pessas *Sebas al cap* y *Els grills de las sebas*, obtenint un perfecte desempeyo per part de tots els qui fou confiat.

Acabá la vetllada ab un lluhit ball de societat.

SOCIETAT CLARÍS.—En lo local d'aquesta societat se doná dissapte una funció extraordinaria, posantse en escena el drama valenciá *Lo Tonto del Panerot* y una divertida pessa.

Abdós obras varen surtir ben ajustadas, y si bé 's va notar alguna falta d'ensaig, en l'obra *Lo Tonto del Panerot* los senyors Blanch y Cabrillas varen elevarse á l'altura de verdaders artistes, siguent objecte d'ovacions entusiastas per part de la concurrència qu'omplia el local.

El diumenge 's posá en escena lo drama de Dicenta *Juan José*; que resultá del gust de tothom, siguent molt aplaudits els senyors Fages F. y P., González, y las senyoras de Valero, Biosca y Sillas.

Pel dia 31 del corrent está anunciat *Nit de nocs*, *Tío yo no he sido* y *La Chiclanera*.

LOPE DE VEGA.—Aquesta nit hi tindrà lloch lo benefici del jove D. Faustí Guirzo, víctima del treball, impossibilitat per una máquina del ofici qu'exercia.

Se posará en escena un drama, de quin desempeyo n'hi ha molt bonas noticias, y la pessa *Cura de moro*. Acabarà ab un ball de societat.

Donat lo fí benéfich de la funció, no dubtém que 'l teatro se veurá molt concorregut.

FOMENT RECREATIU DEL INSTITUT.—Molt concorregudas s'han vist las funcions y balls qu'en lo teatro Olimpo ve celebrant aquesta lluhida societat.

En la primera funció d'aquest mes, se representá ab molt ajust lo drama *La Creu de la Mastia*. Diumenge passat la comèdia *Una afició* y lo monólech *¡Ecce Homo!*

S'hi preparan extraordinarias funcions que á ben segur atreuran encare més la concurrència que cada dia es més numerosa.

Rimas

Al veure á un soberá que la fortuna
 l'ha fet amo del mon,
 y ab son poder ha lograt aburrirse
 porque ho ha lograt tot,
 lluny de envejarli res, lo planyo, y reso
 per ell trista oració,
 puig veig entre sa pompa, adins son traje
 que du enterrat un mort!

Per mes que 'l teu cor peni, no sospiris,
 que 'ls teus sospirs pel mon se perderán.
 Ni del dolor los planys al cel elevis,
 que 's perderían per l'immens espay.

V. COTS SAMON

Enigmas

Tarjeta

Pere Martí Tarrats

Colon

Formar ab aquestas lletres, degudament combinadas, lo titol d'un drama catalá y lo pseudónim de son autor.

JOAN FARELL.

TENS FIL DE LA M

Formar ab aquestas lletres lo titol d'una melodia catalana.

B. S. O.

Las soluciones en lo número próximo

Correspondencia

Lluís Baleta: no 'ns hi podem entretenir.—Napoleon Teixito: repássilas be.—Sans: lo nom no está ben escrit.—B. S. O.: va be.—A. Rius: buscarém lo que diu; lo altre es flux.—A. Pall ejá: alguns.—Quimet Borrell *Ell y Ella*.—Jaumet d'Urgell: s'ha dit molt millor.—Joseph Mozo: es gastat.—Ampurdanés Dols, te poch assumpto.—Lluís Americh: s'ha fet millor sobre 'l mateix tema, exposantne 'ls motius.—Ferrán Canellas: ho tindrem present, anirá la d'are.—M. Lambes: va be.—Antoni Iscle Compte: acceptada la composició y l'ofertament ab gust.—Jaume Reull: no es prou indicat pera nosaltres.—Lluís J. de L.: sols la segona.

AVÍS.—Tots quan desitjin tenir enquadrada la bonica comèdia *Tocats de l'ala*, poden desde avuy verificar en l'Administració lo cambi de costum. S'entregará l'exemplar esmeradament enquadrat ab la seva cuberta corresponent. Preu, 10 céntims. Igualment s'encuadernan las anteriors obras publicadas.